

[Anna Westergaard.]

fredshed. Dette Lovforslag er det — saa vidt det nu gaar — en ublandet Glæde at se paa Rigsdagens Bord. Midt i en frygtelig Tid bærer det Vidnesbyrd om, at vort Land har Styrke nok til at gøre en betydelig Indsats for sin Fremtid, nemlig for Børnene, der skal bære denne Fremtid, og Styrke nok til i Samarbejdets Tid at naa til Enighed om Problemerne, hvor Uoverensstemmelser hidtil har hindret, at denne Sag fremmedes.

Der kan ikke være nogen Diskussion om, hvorvidt Loven er paakrævet. I den senere Tid har vi oplevet alarmerende Tilfælde, der klart har vist de Farer i rent sundhedsmæssig Henseende, som selve Skoleinstitutionen bærer i sig for Børn, Tilfælde, der har maattet virke som alvorlige Advarsler og som Tilskyndelser til at træffe virksomme Modforanstaltninger, selv om disse skulde medføre væsentlige økonomiske Ofre. Hertil kommer, hvad ogsaa er fremhævet i Lovforslagets Bemærkninger, at de nuværende vanskelige Ernæringsforhold og den deraf følgende forøgede Risiko for særlig Børnenes Helbred stærkt understreger Nødvigheden af, at hele dette Forhold overvaages og følges rationelt og paa ensartet Basis for Børn fra alle Hjem.

Vi plejer her i Landet at nære en vis Stolthed over hele vort sociale System. Det vil være sundt for os at gøre os klart, at vi paa Skolelægevæsenets Omraade staaer tilbage bl. a. for de andre skandinaviske Lande. Hos os har Spørgsmaalet om Skolelægetilsyn i Virkeligheden meget længe staaet paa Dagsordenen uden at blive løst. Det fremførtes første Gang i 1881, derefter i 1882, 1909 og 1919, og det fik en gennemgribende Behandling i Skolehygiejnekommisionens Betænkning af 1938. I Mellemtiden udviklede Skolelægetilsynet sig ad privat og kommunal Vej uden Bidrag fra Staten, og man var ved Udgivelsen af Kommissionsbetænkningen naaet saa vidt, at ca. $\frac{1}{5}$ af Landets skolesøgende Børn var under Tilsyn af Skolelæge. Men dette Tilsyn var næsten udelukkende begrænset til Købstæderne; det fandtes i ca. 30 Købstæder. København har paa dette Omraade været Foregangsby, idet Skolelægetilsynet her indførtes allerede i 1897, og hele Lovforslaget kan i øvrigt siges at være en Kompliment til Københavns Kommune, hvis Skolelægeordning af Lovforslaget erklæres for fyldestgørende. Kun i 71 af de 3 718 Skoler paa Landet var der i 1939 Skolelægetilsyn. Vi var — og er formentlig stadig — altsaa langt tilbage i denne Sag.

For Forældrene, for Hjemmene, betyder

denne Lov en meget betydelig Støtte. Langt de fleste Forældre savner jo Betingelserne for at opdage, at der er noget i Vejen med Barnets Helbred, førend dette giver sig Udslag i en virkelig Sygdomstilstand, altsaa i mange Tilfælde saa sent, at den tidlige forebyggende Indskriden, som kan være af saa afgørende Betydning for Helbredelsen, er blevet forsømt. Det er i denne Forbindelse bemærkelsesværdigt, at Lærerpersonalet i København i et Aar henviste 10 000 af 60 000 Børn til Undersøgelse hos Skolelægerne — alle Tilfælde, hvor Forældrene ikke havde lagt Mærke til, at der var noget i Vejen med Børnene. Jeg tror, at man fra Hjemmenes Side vil være taknemmelig for den forøgede Tryghed, som Lovforslagets Gennemførelse vil betyde paa dette Omraade. Fra Hjemmenes Side vil man sikkert forstaa, at denne Lovs Virkninger vil spare mange Børn og mange Forældre for unødigt Sorg og Risiko.

At Tilsynet maa være obligatorisk for baade Kommuner og Børn, er saa fyldigt begrundet baade i Lovforslagets Bemærkninger og i Kommissionsbetænkningen, at jeg kun her skal paapege, at den hidtidige Ordning, der hvilede paa Frivillighedens Princip — selv om den Indsats, der blev gjort baade af Kommuner og af private, naturligvis har været meget fortjenstfuld —, ikke har givet tilstrækkelige Resultater, hvad Tallene jo viser, og at man altsaa ikke har kunnet løse Sagen privat-kommunalt.

Desværre har man ikke kunnet naa til ogsaa at gøre Anvendelsen af Skolesundhedsplejerske obligatorisk. Baade Kommissionsforslaget og Lovforslaget siger kun, at en saadan *kan* ansættes, og det, skønt Kommissionen udtrykkelig siger i sin Betænkning og Ministeren i sit Lovforslag gentager, at der fra alle Sider er Enighed om, at det fulde Udbytte af et Skolelægetilsyn kun kan opnaas, naar Skolelægen bistaas af en Skolesundhedsplejerske. Imidlertid udtales det i Bemærkningerne til Lovforslagets § 2, at det er ønskeligt, at Skolesundhedsplejersker anvendes, og Statens Tilskud forhøjes, naar dette sker, ligesom de paagældende lokale Myndigheder faar Anvisning paa indtil videre at benytte sig af den Hjælp, der kan ydes Skolelægen af Skolen eller af allerede ansatte Sygeplejersker, hvis Skolesundhedsplejerske ikke forefindes. Forhaabentlig vil derfor Udviklingen og de Tilskyndelser, som Lovforslaget og Bemærkningerne giver, hurtigt medføre, at man overalt naar frem til en Ordning, der giver det fulde Udbytte af Skolelægetilsynet.